

7ο Συνέδριο

Βιώσιμης Κινητικότητας και Ευφυών Συστημάτων Μεταφορών





ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ



ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Νομοθετικό Πακέτο «Fit for 55» & Οικονομικές Προεκτάσεις για την Ενέργεια και τις Μεταφορές

ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΓΔ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Δεκέμβριος 2022



Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Κύπρος—το αύριο

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Πακέτο «Fit for 55»

- Η ΕΕ μέσα από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, έχει δεσμευτεί να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος μέχρι το 2050.
- Για επίτευξη του μακροχρόνιου στόχου, κρίθηκε αναγκαίο να αυξηθεί η φιλοδοξία του ενδιαμέσου στόχου μέχρι το 2030, από 40% σε 55% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Συνεπώς, τον Ιούλιο του 2021 τέθηκε προς συζήτηση το **Νομοθετικό Πακέτο «Fit for 55»**, που περιλαμβάνει δεκατέσσερις πράξεις, μέσα από τις οποίες προτείνονται νέοι στόχοι και εργαλεία για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2030, **κατά τουλάχιστον 55% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.**
- Το Νομοθετικό Πακέτο «Fit for 55» αποτελείται συνολικά από 8 αναθεωρήσεις υφιστάμενων Κανονισμών, 5 νέες Οδηγίες, 1 Μηχανισμό (Κοινωνικός Κλιματικός), 1 Στρατηγική (Δάση) και 2 Αποφάσεις που αποτελούν τμήμα των Οδηγιών για το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών ΣΕΔΕ (ETS).

Βασικά Εργαλεία του «Fit for 55»

1. Επικαιροποίηση Επιμέρους Κλιματικών Στόχων

- Επικαιροποίηση στόχου ESR, LULUCF, Οδηγίας ΑΠΕ, Οδηγίας Ενεργειακής Αποδοτικότητας

ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ: Α) ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ (ΠΟΥ ΣΧΕΔΟΝ ΠΕΤΥΧΑΙΝΟΝΤΑΙ ΑΝ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΙ ΤΟ ΕΣΕΚ), Β) ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ (FIT FOR 55)						
	ETS (ηλεκτροπαραγωγή, τσιμεντοποιείο, κεραμεία)	ESR (μεταφορές, κτίρια, ελαφρά βιομηχανία, γεωργία, απόβλητα)	ΑΠΕ στην Κατανάλωση Ενέργειας	Αθροιστική Εξοικονόμηση Ενέργειας 2021-2030	Τελική Κατανάλωση Ενέργειας	Κατανάλωση Πρωτογενούς Ενέργειας
Υφιστάμενοι Εθνικοί Στόχοι Μέχρι το 2030	-43%	-24%	23%	243 ktoe	2.0 Mtoe (-13%)	2.4 Mtoe (-17%)
Προτεινόμενοι Εθνικοί Στόχοι Μέχρι το 2030 με το Fit for 55	-61%	-32%	34%	893 ktoe	1.854 Mtoe (περ. -20%)	2.089 Mtoe (περ. -30%)
toe: τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου (μονάδα μέτρησης ενέργειας)						

Βασικά Εργαλεία του «Fit for 55»

2. Τιμολόγηση

- Ισχυρότερο σύστημα τιμολόγησης άνθρακα.
- Επέκταση ΣΕΔΕ σε Θαλάσσιες Μεταφορές, Οδικές Μεταφορές και Κτίρια.
- Επικαιροποίηση Οδηγίας για τη Φορολόγηση της Ενέργειας.
- Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (CBAM).

3. Πρότυπα / Κανόνες

- Αυστηρότερα πρότυπα επιδόσεων για καινούργια επιβατικά οχήματα και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα.
- Νέες υποδομές για εναλλακτικά καύσιμα.
- Περισσότερο βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα.
- Καθαρότερα ναυτιλιακά καύσιμα.

Αναμενόμενα Οφέλη και Προκλήσεις του Πακέτου «Fit for 55» - ΕΕ και Κύπρος

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

- Η Μείωση των εκπομπών προϋποθέτει αλλαγή προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης.
- Απαιτούνται μεγάλες δαπάνες στα αρχικά στάδια που θα επηρεάσουν περισσότερο τις φτωχότερες χώρες και τα φτωχότερα νοικοκυριά.
- Ανάγκη αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, επίτευξη κοινωνικά δίκαιης μετάβασης.

ΟΦΕΛΗ

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Μείωση της εξωτερικής ενεργειακής εξάρτησης.
- Βελτίωση της υγείας και ευημερίας.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Επιτυγχάνοντας τους στόχους της ΠΣ:

1. Ανταγωνιστική μετάβαση (νέες ευκαιρίες μέσω βιομηχανικών και τομεακών αλλαγών).
2. Πράσινη μετάβαση (προστασία της φύσης και αύξηση της φυσικής δεξαμενής άνθρακα στην Ευρώπη).

Συσσωρευτικές Οικονομικές Επιβαρύνσεις

Προτεινόμενο νέο ETS για Οδικές Μεταφορές και Κτίρια (ETS BRT)

- Νέο υβριδικό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής για τα κτίρια και τις οδικές μεταφορές (ETS BRT), για τη **μείωση των εκπομπών στους δύο τομείς μέχρι το 2030 σε σύγκριση με το 2005.**
- Η απουσία δημόσιων μεταφορών ή και άλλων εναλλακτικών επιλογών δεν επιτρέπει στη μείωση της εξάρτησης από το ιδιωτικό αυτοκίνητο, άρα **απαιτείται μεγάλος αριθμός ηλεκτρικών αυτοκινήτων.**
- Στην Κύπρο, **το 90% των υφιστάμενων κτιρίων έχουν χαμηλούς συντελεστές θερμομόνωσης**, με αποτέλεσμα η Κύπρος να έχει το δεύτερο ψηλότερο ποσοστό νοικοκυριών στην ΕΕ που δεν μπορούν να κρατήσουν τα σπίτια τους ικανοποιητικά ζεστά (47% στην Κύπρο σε σύγκριση με 18% στην ΕΕ), ενώ για τη ψύξη τα αποτελέσματα είναι ακόμη πιο απογοητευτικά.
- Η έλλειψη επιλογών και το ψηλό αρχικό ποσό επένδυσης που απαιτείται στους δύο τομείς, υποχρεώνουν τα νοικοκυριά να **δαπανούν μεγαλύτερο ποσοστό των εισοδημάτων τους από την ΕΕ σε καύσιμα για μεταφορές και Θέρμανση-ψύξη κτιρίων.**

Συσσωρευτικές Οικονομικές Επιβαρύνσεις

ETS BRT & Κοινωνικό Ταμείο SCF

- Τα δυο νομοθετήματα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα: - νέο ETS BRT σημαίνει και SCF. Σημειώνεται ότι:
 - ❖ Όλα τα έσοδα από τις δημοπρατήσεις των δικαιωμάτων θα χρησιμοποιηθούν για έργα που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια, ενώ **το 25% των εσόδων θα διατεθεί στο Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα (KTK - SCF).**
 - ❖ **Το συνολικό κόστος** που θα επωμισθούν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις της Κύπρου από το ETS BRT υπολογίζεται σε **€600 εκ. μέχρι το 2032.**
 - ❖ Η εθνική συνεισφορά του SCF δεν καλύπτει ούτε τις μισές επιβαρύνσεις των κύπριων καταναλωτών (€119 εκ.).
 - ❖ Τα κριτήρια δεν βοηθούν τις ανάγκες της Κύπρου – αφορούν μόνο στους ευάλωτους ενώ επηρεάζονται όλοι.
- Για την επίτευξη του στόχου ESR -32% (έναντι προηγούμενου -24%) θα χρειαστούν:
 - **Επιτάχυνση της ηλεκτροκίνησης, με επιπλέον επενδύσεις €2-3 δις ως το 2030, κυρίως για αγορά ηλεκτρικών οχημάτων** (ιδιωτικές δαπάνες για αυτοκίνητα & φορτηγά).
 - Περαιτέρω διείσδυση «βιώσιμων» βιοκαυσίμων (μάλλον με μέτριο κόστος).
 - Επενδύσεις σε υποδομές για βιώσιμες μεταφορές.
- Υπάρχει όμως υστέρηση άνω των €800 εκ. στις επενδύσεις για δημόσιες/βιώσιμες μεταφορές 2021-2030.

Ανάγκη για Επαναπρογραμματισμό

- Απόφαση Υ.Σ., αρ. 90.370: «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία – Συγκρότηση νέου Εθνικού Συστήματος Διακυβέρνησης (Μετεξέλιξη υφιστάμενης δομής για Ενέργειας και Κλίμα)

«Το Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει την μετεξέλιξη του Συστήματος Διακυβέρνησης για την Ενέργεια και το Κλίμα στο νέο Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης της Αναπτυξιακής Στρατηγικής σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία».

«Να τροποποιήσει την Απόφαση με αρ. 83.709 και ημερ. 15.11.2017, όσον αφορά τη δομή και λειτουργία Εθνικού Συστήματος Διακυβέρνησης για την Ενέργεια και το Κλίμα, ώστε να επιτευχθεί η μετεξέλιξη του σε Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης για την Πράσινη Συμφωνία».

«Να εγκρίνει την ετοιμασία Ετήσιας Έκθεσης Προόδου για την Πράσινη Συμφωνία στην Κύπρο, από την Γραμματεία του νέου Συστήματος, καθώς και την υποβολή της στο Υπουργικό Συμβούλιο, μέσω της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, για ενημέρωση / καθοδήγηση».

Ανάγκη για Επαναπρογραμματισμό

- Απόφαση Υ.Σ., αρ. 91.903: «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία – Μνημόνιο Ερευνητικής Συνεργασίας για την Επιστημονική Υποστήριξη για την Πράσινη Μετάβαση και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στην Κύπρο.»

*«Το Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει το **Μνημόνιο Ερευνητικής Συνεργασίας** για την Επιστημονική Υποστήριξη για την Πράσινη Μετάβαση και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στην Κύπρο, μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης και του Ινστιτούτου Κύπρου....»*



Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Κυπριακή Δημοκρατία



ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

μεταξύ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
(ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ)
και
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

I. ΠΡΟΟΙΜΙΟ-ΣΚΟΠΟΣ

Η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ) του Υπουργείου Οικονομικών και το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚυ) (εφεξής «τα Συμβαλλόμενα Μέρη») συμφωνούν και συνομολογούν το παρόν Μνημόνιο Ερευνητικής Συνεργασίας.

Σκοπός του Μνημονίου είναι η επιστημονική υποστήριξη των αρμόδιων κυβερνητικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της υλοποίησης της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Πράσινης Συμφωνίας. Η επιστημονική υποστήριξη θα αφορά κυρίως στη διερεύνηση των κοινωνικο-οικονομικών επιπτώσεων και εναλλακτικών σεναρίων, προσεγγίσεων που θα υποβοηθούν και θα διευκολύνουν τις διαπραγματευτικές θέσεις της Κύπρου σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και τον έγκαιρο σχεδιασμό και υλοποίηση των απαιτούμενων πολιτικών για Βιώσιμη Ανάπτυξη, σε

Χρηματοδότηση Πράσινης Συμφωνίας

Πηγές / Πόροι

Mainstreaming of climate action in the EU budget – 30%

Cohesion
Policy
Funds EU

FUND (% EU + % National Co-financing)	EU CONTRIBUTION (€)	TOTAL EU & NATIONAL BUDGET (€)	MINIMUM CLIMATE BUDGET (%)	MINIMUM CLIMATE BUDGET (€)
Recovery & Resilience Fund (100% EU funds) – NG EU	1,206 δις	1,206 δις	41 (> min 37)	491 εκ.
European Regional Development Fund (60% EU + 40% CY) - MFF	467 εκ.	778 εκ.	30	233 εκ.
Cohesion Fund (85% EU+ 15% CY) - MFF	178 εκ.	209 εκ.	37	77 εκ.
Just Transition Fund – MFF & NGEU (60% EU +40% CY)	101 εκ.	144 εκ.	100	144 εκ.
Common Agricultural Policy (85% EU + 15% CY)	378 εκ.	460 εκ.	25 ΕΓΤΕ 35 ΕΓΤΑΑ	120 εκ.
European Maritime, Fisheries & Aquaculture Fund (70% EU + 30% CY)	38 εκ.	55 εκ.	40	23 εκ.
TOTAL BUDGET	2,4 δις	2,9 δις	25 – 100	1,09 δις
ETS Revenues (ex. MFF)	Under Negotiation		100	

Συμβολή ΣΑΑ Κύπρου στην Πράσινη Μετάβαση



Συμπληρωματικότητα με άλλα ευρωπαϊκά ταμεία και χρηματοδοτικούς μηχανισμούς για την πράσινη μετάβαση, όπως:

- Ταμεία Πολιτικής Συνοχής – **Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027**
- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2021-2027**
- **Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης για την Κύπρο** – μέρος Προγράμματος ΘΑΛΕΙΑ

Συνολικά αναμένονται **πέραν του €1δισ επενδύσεις** σε μέτρα και δράσεις για **ενίσχυση της Πράσινης Οικονομίας** κατά την περίοδο 2021-2027

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ -ΣΗΜΕΙΟ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

Πίνακας 1: Σύγκριση μεταξύ πράσινων έργων που θα χρηματοδοτηθούν από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους το 2021-2030, των απαιτούμενων πόρων για να επιτευχθούν οι στόχοι του ΕΣΕΚ του 2020 (NECP PPM Scenario) και των απαιτούμενων πόρων για να επιτευχθούν οι στόχοι του Πακέτου «Fit-for-55»

	(mio €)			(kt CO _{2eq})	(mio €)
Project Category	NECP PPM Scenario	EU + national funds foreseen	Public funding gap up to 2030: Current funds vs. NECP	Difference in 2030 emission savings: Current vs. NECP	Public funding gap up to 2030: Current funds vs. Fit-for-55
Investments for Energy Efficiency only	43	35	-8	-2	-250
Investments for Promotion of RES only (except storage + interconnection)	35	297	262	457	0
Investments Promoting both Efficiency + RES	792	475	-317	-355	0
Energy Storage	0	300	300	119	0
Electricity Interconnection	0	1200	1200	476	0
Total Energy Efficiency + Renewables	870	2308	1437	695	-250
Sustainable Mobility Investments	1378	521	-856	-338	-856
Electric vehicles & Charging Infrastructure	10	239	229	11	0
Total Green Transport	1388	760	-627	-327	-856
Circular Economy		Προς το παρόν τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν			
Total	2258	3068	810	369	-1106
Sub-total for ETS sectors	431	2014	1583	875	0
Sub-total for non-ETS sectors	1827	1054	-773	-506	-1106

- Τα προγραμματισμένα έργα συμβάλλουν στη μερική επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ, αλλά απέχουν από την επίτευξη στόχων «Fit for 55».
- Δαπάνες για ενέργεια, ΑΠΕ και ηλεκτροκίνηση ξεπερνούν αυτές του ΕΣΕΚ. Προέχει η υλοποίηση των υφιστάμενων μέτρων προτού εξεταστεί επέκταση.
- Αλλά πολύ σημαντική υστέρηση σε έργα βιώσιμων μεταφορών και εξοικονόμησης ενέργειας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ



ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ,
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ



ΤΜΗΜΑ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ



ΚΑΛΩΣ
ΒΙΩΣΙΜΗΣ
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

